

Jonas Nemanis, Juozapo gimė 1924 metų spalio 20 dieną Jotainių kaime, Ramygalos valsčiuje, Panevėžio apskrityje, bežemio darbininko šeimoje. Pradinį ir vidurinį mokslą baigė 1948 m. Ramygaloje. Tais pačiais metais atvyko į Zarasus – pedagoginius kursus. Baigęs kursus, nuo rugsėjo mėn. buvo paskirtas Vardžiūkiemio kaimo (Dūkšto valsčius) pradinės mokyklos vedėju – mokytoju.

1949 m. vedė mokytoją Stasę – Janiną Pupelytę.

1950 - 1953 m. tarnavo sovietinėje armijoje.

1954 – 1960 m. dirbo Gerkonių kaimo (Dūkšto valsčius) pradinės mokyklos vedėju – mokytoju. Mokytojaudamas 1956 m. baigė (neakivaizdiniu būdu) Panevėžio mokytojų seminariją, įgijo pradinių klasių mokytojo diplomą.

1960 – 1964 m. dirbo Salako vidurinėje mokykloje, pradinių klasių mokytoju ir antraeilėse pareigose – Salako kultūros namų direktoriumi.

1964 – 1968 m. dirbo Zarasų rajono vykdomojo komiteto kultūros skyriaus vedėju.

1968 – 1975 m. dirbo Zarasų rajoniniuose pionierių ir moksleivių namuose – metodininku ir visuomeniniais pagrindais tvarkė Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Zarasų rajono skyriaus reikalus.

1975 – 1977 m. dirbo Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Zarasų rajono skyriaus atsakinguoju sekretoriumi.

1977 m. spalio 1 d. skiriamas Zarasų rajono kultūros namų vyriausiuoju metodininku paminklų apsaugai.

1990 m. VIII Lietuvos Kraštotyros draugijos suvažiavime Jonui Nemaniui suteiktas Garbės kraštotyryninko vardas.

1991 m. rajone patikrino ir suregistravo 137 senąsias (neveikiančias) kaimų kapinaites, jas jų vietose pažymėjo paminklinėmis lentomis.

1992 m. perkeltas į Zarasų rajono savivaldybę vyriausiojo specialisto paminklotvarkai pareigoms, kur išdirbo iki 2001 m. rugpjūčio 6 d.

Per 24 metų darbo laikotarpį paminklosaugos srityje Zarasų rajone J. Nemanis išaiškino 32 naujus kultūros paveldo objektus. Prie 330 kultūros paminklų įrengė paminklines lentas. Pastatė 12 nukreipiančių metalinių rodyklių į paminklus. Jo iniciatyva ir rūpesčiu rajone pastatyta: 8 stogastulpiai: Antano Vienažindžio tėviškėje, Gipėnų k. (autorius S. Karanauskas, 1994 m.); kalbininko Kazimiero Būgos gimtinėje, Pažiegės k. (autorius V. Ulevičius, 1979 m.); kompozitoriaus Juozo Gruodžio gimtinėje, Rokėnų k. (autorius Robertas Matulionis, 1980 m.); daktaro Algimanto Žilėno atminimui, Šiaulių gatvėje, Zarasuose, 1994 m.; kunigo Jono Steponavičiaus gimtinėje, Zokorių k. (autorius Jonas Tvardauskas, 1996 m.); Gaidžių šeimos atminimui, Antazavėje (autorius Jonas Tvardauskas, 1998 m.); mokytojui Jonui Andriūnui atminti, Savanorių gatvėje, Zarasuose (autorius Jonas Tvardauskas, 1998 m.); Nepriklausomybės savanoriui Antanui Streikui ir jo patriotinei šeimai, Antazavėje (autorius Saulius Savickas, 2006 m.); koplytstulpis Lietuvos generolui Vladui Mieželiui gimtinėje, Jakštų kaime (autorius Jonas

Tvardauskas, 1994 m.); paminklas kompozitoriui Juozui Gruodžiui gimtinės vietoje, Rokėnų kaime, 1966 m. Pritariant rajono Savivaldybei bei Zarasų rajono Teritorinės gynybos štabui, kuris skirdavo jaunuosius savanorius dirbti, 1999 m. per 11 dienų atstatė Antazavės šilė, 23 kv. buvusias Lokio rinktinės, Vyties kuopos partizanų žemines ir pažymėjo paminkline lenta mūšio vietą su sovietiniais okupantais, pastatė 4 nukreipiančias rodykles į paminklą.

J. Nemanis suregistravo ir parengė tinkamą dokumentaciją su iliustracijomis 521 kultūros paveldo objektui. Dirbdamas neetatiniu ekskursijų vadovu Zarasų kelionių – ekskursijų biure, J. Nemanis visą laiką propagavo rajono kultūros paveldo svarbą.

Gėriui ir grožiui jautrios sielos žmogus per ilgus kruopštaus darbo metus, J. Nemanis sukaupė, aprašė ir pateikė visuomenei įdomią medžiagą apie Zarasų praeitį, išžymius žmones, kraštiečius, istorijos, archeologijos, architektūros ir dailės paminklus. Dėl to jis vadinamas gyvąja kultūros paveldo enciklopedija. Tai vienas iš labiausiai patyrusių Lietuvos paminkloaugininkų. Parengė ir atspausdino 2 knygeles, 6 lankstinukus, 4 plakatų rinkinius apie kalbininką profesorių K. Būgą, poetus A. Vienažindį, F. Kiršą, P. Gaulę, P. Širvį, kompozitorių J. Gruodį, gydytoją antropologą D. Bukontą. Parengė 52 kraštotyrimus darbus iš rajono gyvenimo, iš kurių 31 darbą perdavė į Respublikinę kraštotyrimų darbų saugyklą (RKDS) Vilniuje, dalį darbų – į Zarasų rajono savivaldybės viešąją biblioteką, Zarasų krašto muziejų bei VšĮ Zarasų rajono turizmo informacijos centrą.

1994 m. išspausdintas J. Nemanio parengtas iliustruotas leidinys „Zarasų rajono kultūros paveldas“, kuris išplatintas visoje šalyje.

Daugelis J. Nemanio kraštotyrimų darbų buvo eksponuojama šalyje rengtose parodose ir atžymėti prizinėmis vietomis, apdovanoti diplomais, garbės ir padėkos raštais. J. Nemanis parengė vertingą rinkinį ir 2011 m. išleido knygą „Zarasų krašto dvarai“ apie buvusius Zarasų rajono dvarus ir palivarkus, apie išlikusius XVIII a. statinius prie senojo Sankt Peterburgo – Varšuvos istorinio trakto. Sukaupė žinias apie rajono technikos paminklus. Parengė aplankus apie Antazavės krašte Lokio rinktinės, Vyties kuopos partizanų veiklą bei genocido aukas – Salinių kaimo Gaidžių šeimos žūtį. 2014 m. išleido atskirą knygą „Antazavės šilo mūšis, krašto rezistencija ir genocidas“.

Ištisus metus populiarino Zarasų kraštą ir tėviškėnus vietinėje spaudoje. Vien laikraštyje „Gimtinė“ paskelbė daugiau kaip 60 straipsnių apie Zarasų krašto kultūros paveldą.

Už kraštotyrimę, paminkloauginę bei visuomeninę veiklą J. Nemanis yra gavęs daugybę padėkų, apdovanojimų ir Lietuvos kultūros žymūno ženklą. Už ilgametį kultūros – švietimo, kraštotyros bei paminkloaugos darbą Zarasų rajone J. Nemanis apdovanotas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo garbės raštu, 1965 m. atminimo ženklu ir Darbo veterano medaliu, LR Kultūros ministerijos 4 garbės raštais, „Lietuvos kultūros žymūnas“ ženklu, LR Švietimo ir Teisingumo ministerijų garbės raštais, Lietuvos Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos 2 garbės, 4 padėkos raštais, 4 diplomais, 2 socialistinio lenktyniavimo nugalėtojo ženklais, vienu stalo medaliu.

2000 m. vasario 16 d. už ilgametį paminkloaugos ir kraštotyros darbą Jonui Nemaniui paskirta pirmoji Zarasų rajono meno ir kultūros laureato premija.

2006 m. būdamas Zarasų miesto 500 metų jubiliejinės organizacinės komisijos nariu, Jonas Nemanis dalyvavo šventės organizavime ir pravedime. Perdavė rajono Savivaldybei paruoštą medžiagą spaudai, bendraminčių prisiminimus apie gydytoją antropologą Dominyką Bukontą.

2006 m. spalio 1 d. J. Nemanio iniciatyva ir rūpesčiu, kartu su tėviškėnais, Antazavėje, partizanų ir rezistentų užkasimo aikštėje, pastatytas ir pašventintas stogastulpis (autorius S. Savickas) Nepriklausomybės savanoriui, Vyties kryžiaus ordininkui, Lokio rinktinės Vyties kuopos partizanų vadui Antanui Streikui (Tumošiukui) ,jo sūnums partizanams Izidoriui ir Jozui bei patriotinės šeimos nariams: žmonai Marijonai, sūnui Petruui bei dukroms: Onai, Valerijai – kovojusiems su sovietais su Lietuvos Nepriklausomybę, atminti.

2008 m. sausio 14 d. M. K. Čiurlionio fondo pradėtame kultūriniame projekte „Atraskime ir išsaugokime savo krašto vertybes“, Jonas Nemanis paskelbtas Zarasų krašto šviesuoliu ir apdovanotas fondo diplomu. „Šitą apdovanojimą skirčiau ne tik sau, skirčiau visiems Zarasų krašto žmonėms, kurie dirba, kurie puoselėja šitą žalią kraštą“, - po apdovanojimo sakė Zarasų krašto šviesuolis Jonas Nemanis.

2011 m. sausio 17 d. Jonui Nemaniui įteiktas Tėvynės pažinimo draugijos „Uoliausio kultūros paveldo puoselėtojo“ diplomą už indėlį į tautos savasties lobyną tiriant, saugant ir populiarinant Zarasų krašto paminklus, istorinę praeitį ir iškiliausių tėvynainių biografijas.

2011 m. išleido knygą „Dominykas Bukontas“.

2014 m. J. Nemaniui įteikta LR Ministro Pirmininko A. Butkevičiaus padėka už kultūros paveldo apsaugą ir puoselėjimą.